

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ولادیمیر پراخواتیلوف (Vladimir PROKHAVTILOV)

برگردان: ا. م. شبیری

۲۰ اکتوبر ۲۰۲۴

فناوری هسته‌ای ایران به عنوان عامل امنیتی در خاورمیانه

شکست توافق هسته‌ای، توانایی آژانس برای نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران را محدود کرده است.

خبرگزاری ایسنا، به نقل از حسنعلی اخلاقی امیری، مبتکر تجدیدنظر، نوشت: «چندی پیش یک گروه مرکب از ۳۹ نماینده مجلس ایران با ارسال نامه رسمی به شورای عالی امنیت ملی ایران، خواستار بازنگری دکترین دفاع ملی و اجازه ساخت سلاح هسته‌ای شد».

این نماینده مجلس گفت: «امروز هیچ سازمان بین‌المللی و حتی کشورهای اروپایی و امریکایی نمی‌توانند رژیم صهیونیستی را کنترل کنند. بنابراین، این رژیم دروغین دست به هر جنایتی می‌زند. بر این اساس ۳۹ نماینده مجلس در نامه به شورای عالی امنیت ملی و امضای آن، شورا را به بررسی دکترین دفاعی جمهوری اسلامی ایران دعوت کردند».

محمدرضا صباغیان بافقی، یکی دیگر از نمایندگان مجلس ایران، این ابتکار را با تهدید اسرائیل برای حمله به تأسیسات هسته‌ای و نفتی ایران توضیح داد.

دکترین دفاعی ایران همانطور که در فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی آمده است، ساخت سلاح‌های هسته‌ای را منع می‌کند، زیرا تولید آن خلاف اسلام و حرام است.

واشنگتن پست به نقل از منابع و اسناد محرمانه گزارش داد که ایران پس از خروج امریکا از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸، بیش از هر زمان دیگری به تولید سلاح هسته‌ای نزدیک شده است.

منابع واشنگتن پست ادعا می‌کنند که تهران در حال حاضر ذخایر اورانیوم غنی‌شده کافی برای حداقل سه بمب اتمی دارد که ساخت آن‌ها ممکن است از چند روز تا چند هفته طول بکشد. گفته می‌شود ساخت کلاهک هسته‌ای برای یک راکت دو یا چند سال طول می‌کشد.

مقامات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همچنین اعضای سابق و فعلی جامعه اطلاعاتی آمریکا و اروپا که خواستند نامشان فاش نشود، به این روزنامه گفتند که ایران در حال جست و جوی بودجه لازم برای ساخت سلاح اتمی بدون برداشتن گام‌های آشکار در این مسیر است.

با این حال، طبق اسناد بررسی شده توسط واشنگتن پست، تولید اورانیوم غنی‌شده این کشور با سرعت بی‌سابقه‌ای پیش می‌رود و کل ذخایر سوخت هسته‌ای آن همچنان در حال افزایش است. این نشریه در عین حال تأکید می‌کند که معلوم نیست ایران در نهایت برای ساخت بمب هسته‌ای تصمیم خواهد گرفت یا خیر.

به گفته منابع واشنگتن پست، شکست توافق هسته‌ای توانائی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران و تحقیق درباره اطلاعات مربوط به ساخت سلاح‌های هسته‌ای مخفی را بشدت محدود کرده است. یک مقام امریکائی نزدیک به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خاطر نشان کرد که اکنون آژانس احتمال کمتری برای کشف پیشرفت بالقوه در توسعه سلاح‌های اتمی ایران دارد. او پیش‌بینی کرد که موفقیت تهران در تولید سلاح‌های هسته‌ای می‌تواند به عواقب جدی- از مسابقه تسلیحاتی در خاورمیانه تا درگیری مسلحانه مستقیم بین ایران و اسرائیل منجر شود که در نهایت می‌تواند به کل منطقه گسترش یابد. به گفته این مقام، ایران «روی لبه تیغ راه می‌رود».

واشنگتن پست می‌نویسد: «در ۱۵ سال گذشته، مهم‌ترین سرخ‌ها در مورد برنامه هسته‌ای ایران، که در کارخانه‌ای در داخل کوهی در حاشیه کویر بزرگ نمک ایران ساخته شده است، در اعماق زمین نهفته بود. این سایت که به نام فردو شناخته می‌شود، پناهگاه مجموعه هسته‌ای ایران است که به دقت محافظت می‌شود و مقصد بازرسان بین‌المللی در بازدید مکرر از آن‌ها برای اطمینان از عدم تلاش پنهانی ایران برای ساخت بمب‌های هسته‌ای می‌باشد.

آخرین بازدید بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در فبروری ۲۰۲۴، مبادی معمول قرائت‌ها و اندازه‌گیری‌ها را تولید کرد که با زبان بالینی گزارش ناظر هسته‌ای سازمان ملل متحد ارائه شد. اما در نشر کسل‌کننده این سند نشانه‌هایی از تغییرات نگران‌کننده وجود داشت.

در اتاق‌های این نیروگاه، که تولید اورانیوم غنی‌شده تحت توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ متوقف شد، بازرسان اکنون شاهد فعالیت‌های دیوانه‌کننده هستند: تجهیزات جدید نصب شده، که می‌تواند تولید اورانیوم غنی‌سازی شده را تسریع نموده و چنان توسعه دهد که تولید نیروگاه را دو برابر کند. حتی نگران‌کننده‌تر از این، فردو تولید نوع خطرناک‌تر سوخت هسته‌ای- نوع اورانیوم بسیار غنی‌شده کمی پانین‌تر از درصد مورد نیاز برای سلاح هسته‌ای افزایش داده است. در عین حال، مقامات ایرانی مسؤول کارخانه، آشکارا در مورد دستیابی به «بازدارندگی» صحبت می‌کنند. به این معنی، که تهران اکنون تمام مواد لازم برای ساختن بمب را در اختیار دارد».

واشنگتن پست با استناد به اسناد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌نویسد، که شش سال پس از خروج آمریکا از توافق هسته‌ای، ایران موفق شده است تمام محدودیت‌های توافق در مورد میزان اورانیوم غنی‌شده را که مجاز به در اختیار داشتن آن بود، دور بزند. یک دیپلمات ارشد اروپائی به این روزنامه گفت که تهران در رویارویی خود با غرب، تا حدی به لطف حمایت روسیه، «احساس راحتی می‌کند».

به گفته تحلیلگران مؤسسه اقتصاد جهانی و روابط بین‌الملل [روسیه]، تهران در سپتمبر ۲۰۰۲، برنامه‌های خود را برای توسعه انرژی هسته‌ای و آغاز کار در زمینه‌های مختلف فناوری هسته‌ای اعلام کرد. ایران به عنوان یکی از

اعضای معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای و مطابق با موافقتنامه پادمان INFCIRC/214 که در ۱۵ مه ۱۹۷۴ لازم الاجرا شد، در اوایل سال ۲۰۰۳ برنامه غنی‌سازی اورانیوم خود را به اطلاع آژانس رساند. اعلام شد که ساخت کارخانه آزمایشی غنی‌سازی سوخت در نطنز و ساخت کارخانه غنی‌سازی اورانیوم صنعتی به نام کارخانه غنی‌سازی سوخت به پایان رسید. در ماه مه همان سال، ایران تصمیم خود را مبنی بر ساخت رآکتور تحقیقاتی آب سنگین آی‌آر-۴۰ (IR-40) در اراک به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اطلاع داد. در سال ۲۰۰۲ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از این موضوع اطلاع یافت که ایران در سال ۱۹۹۱ از کشور ناشناس- تأمین‌کننده، مواد هسته‌ای اورانیوم فلوراید یواف ۶ (۱۰۰۰ کیلوگرم) و یواف ۴ (۴۰۰ کیلوگرم) و اکسید اورانیوم یو۲ (۴۰۰ کیلوگرم) دریافت کرده است. ایران به اساس موافقتنامه پادمان موظف بود در مورد واردات این مواد و تأسیساتی که در آن استفاده شده، به آژانس گزارش دهد، اما این کار را نکرد.

توانایی این کشور در غنی‌سازی صنعتی اورانیوم به آن امکان بالقوه می‌دهد تا مواد شکافت‌پذیر با درجه لازم برای تسلیحات را تولید کند. زیرا، فناوری غنی‌سازی اورانیوم برای سوخت هسته‌ای مشابه همان فناوری برای تولید اورانیوم بسیار غنی‌شده برای سلاح‌های هسته‌ای است.

به نوشته کارشناسان مؤسسه اقتصاد جهانی و روابط بین‌الملل، تا سال ۲۰۲۰، ۱۵۵۰۰ سانتریفیوژ آی‌آر-۱ و ۱۰۴۴ سانتریفیوژ آی‌آر-۲م در کارخانه غنی‌سازی نطنز نصب شده است. در منطقه تحقیق و توسعه، کار بر روی سانتریفیوژهای آی‌آر-۲ام، آی‌آر-۴، آی‌آر-۵، آی‌آر-۶، آی‌آر-۶اس و آی‌آر-۸ انجام شد. سانتریفیوژها با یواف-۶ (UF6) طبیعی بارگذاری شدند، اما اورانیوم با غنای پائین تولید نشد. ۲۹۷۶ سانتریفیوژ آی‌آر-۱ در کارخانه غنی‌سازی فردو نصب شد. تا نوامبر ۲۰۱۵، از آغاز فرآیند غنی‌سازی در ایران، ۶۱۶۱۴۱ کیلوگرم یواف ۶ با غنای زیر ۵ درصد تولید شده است. همچنین ۴۴۷.۸ کیلوگرم یواف ۶ با غنای ۲۰ درصد موجود بود. از این مقدار، ۱۱۰ کیلوگرم به ایزوتوپ زیر ۵ درصد یو-۲۳۵ رقیق شد و ۳۳۷.۲ کیلوگرم برای تبدیل به یو-۳۰۸ فرستاده شد. تجزیه و تحلیل نمونه‌های زیست‌محیطی و فعالیت‌های کارخانه در نطنز و فردو مشخص کرد که این تأسیسات مطابق گزارش ایران انجام می‌گیرد.

در سال ۲۰۱۱، اسرائیل با استفاده از وپروس رایانه‌ای استاکس نت، که نه تنها بر نرم افزارها تأثیر می‌گذارد، بلکه سخت افزار رایانه‌ها را نیز به طور فزاینده‌تری نابود می‌کند، سانتریفیوژهای هسته‌ای ایران را مورد حمله سایبری قرار داد. به گزارش نیویورک تایمز، این وپروس در سال ۲۰۰۹ به طور مشترک توسط سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا و اسرائیل برای حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران ساخته شد. علاوه بر این، اسرائیلی‌ها آن را پیشاپیش در مرکز خود در شهر دیمونا در صحرای نقب آزمایش کردند.

به نوشته روزنامه انگلیسی گاردین، مایر داگان، رئیس سازمان اطلاعاتی اسرائیل- مוסاد، گفته است که حمله وپروس استاکس نت موفقیت‌آمیز بوده و در نتیجه، برنامه هسته‌ای ایران را چندین سال به عقب برگردانده است. به گزارش نیویورک تایمز، وپروس استاکس نت شامل یک بخش برای خارج کردن سانتریفیوژهای هسته‌ای ایران و دیگری برای «ثبت عملیات عادی نیروگاه هسته‌ای و بازتولید آن‌ها تا زمان تکه تکه شدن سانتریفیوژها همه چیز عادی به نظر برسد، طراحی شده است». گاردین استفاده آمریکا و اسرائیل از وپروس استاکس نت علیه ایران را «بزرگترین حمله سایبری انجام شده در جهان» ارزیابی کرد و نوشت بر هر چیزی که به روسیه و چین نسبت داده می‌شود، کاملاً پیشی گرفت. این نشریه خاطر نشان می‌کند که ایده چنین حمله سایبری ممکن است از آزمایشگاه ملی آیداهو وابسته به وزارت انرژی

امریکا که با سلاح‌های هسته‌ای سر و کار دارد، سرچشمه گرفته باشد و شرکت‌های بین‌المللی مانند زیمنس المان در این پروژه مشارکت داشته‌اند.

در صورت انجام عملیات نظامی واقعی، سلاح‌های سایبری می‌توانند بسیار مؤثرتر از حملات راکتی و توپخانه‌ای عمل کنند. به کار بردن و فعال‌سازی ویروسی مانند استاکس‌نت در نیروگاه‌ها و خطوط لوله ستراتیژیک هر یک از طرف‌های متخاصم می‌تواند توازن قدرت را به‌طور اساسی تغییر دهد. علاوه بر این، یک حمله سایبری که مراکز کنترل رزمی ایران را از کار می‌اندازد، می‌تواند نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را از واکنش متمرکز به حمله اسرائیل محروم کند.

اظهارات تند کارشناسان ایرانی نفت بر آتش پاشید. فریدون عباسی، رئیس سابق سازمان انرژی اتمی ایران، یک روز قبل از شروع مجدد مذاکرات بر سر توافق هسته‌ای در وین، گفت که محسن فخری‌زاده، پدر برنامه هسته‌ای کشور که توسط عوامل موساد در سال ۲۰۲۰ ترور شد، «یک سیستم تسلیحات هسته‌ای برای اهداف تهاجمی ایجاد کرده است». در واقعیت جاری، دولت اسرائیل به تشدید تشنج‌ها که می‌تواند به یک درگیری تمام عیار و بسیار فراتر از منطقه خاورمیانه منجر شود، بشدت علاقه‌مند است.

برگرفته از: بنیاد فرهنگ ستراتیژیک

۲۸ مهر - میزان ۱۴۰۳